

حسابداری بستن حساب های مالی

انواع حساب ها:

حساب ها به دو دسته ی حساب های موقت و دائمی تقسیم می شوند.

حساب های موقت: حساب هایی هستند که در پایان دوره مالی باید صفر و بسته شوند و به دور مالی بعد انتقال پیدا نمی کنند. حساب های سود و

زیانی هم گفته می شوند. شامل کلیه ی حساب درآمد ها و حساب هزینه ها.

حساب های دائمی: حساب هایی هستند که عمر آنها محدود به یک دوره مالی نیست و مانده آنها به دوره مالی بعد انتقال پیدا می کند. و حساب های

ترازنامه ای هم گفته می شوند. شامل کلیه حساب دارایی ها، حساب بدهی ها، حساب سرمایه و حساب استهالك انباشته.

انواع موسسات:

--خدماتی -

- بازرگانی --

تولیدی

بستن حساب ها:

الف: حساب های موقت:

بستن حساب های موقت در موسسات خدماتی:

مراحل بستن حساب های موقت در موسسات خدماتی به شرح زیر می باشد.

مرحله: 1

در اولین مرحله از بستن حساب های موقت در موسسات خدماتی باید حساب درآمد ارائه خدمات بدهکار و خالصه سود و زیان را بستانکار کنیم تا درآمد ارائه خدمات بسته شود.

مرحله: 2

کلیه ی هزینه ها مانده بدهکار دارند برای بستن باید همه آنها را بستانکار کنیم و حساب خالصه سود و زیان را بدهکار نماییم.

مرحله: 3

برای حساب خالصه سود و زیان حساب T می کشیم. اگر مانده بدهکار به این معنا است که ما زیان داریم و به ان مالیات تعلق نمی گیرد

و اگر مانده حساب خالصه سود و زیان بستانکار شد به این معنا است که نتیجه فعالیت موسسه منجر به سود شد و باید مالیات را محاسبه و ثبت کنیم.

مرحله 4:

پس از بستن حساب درآمد و هزینه ها و همینطور ثبت مالیات در صورت لزوم ،مانده نهایی خالصه سود و زیان به حساب سود و زیان انباشته انتقال داده می شود.

نکته: مانده سود یا زیان انباشته به ترازنامه انتقال پیدا می کند.

مثال:

اطالعات زیر مربوط به مؤسسه حقوقی « نگین » است که در ادامه ثبت های مربوط به بستن حساب موقت آن را انجام خواهیم داد .

موسسه خدماتی نگین تراز

ازمایشی اصلاح شده

منتهی به تاریخ 97/12/29

نام حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
بانک	4.100.000	
حساب های دریافتی	3.150.000	
اثاثیه	3.370.000	
حساب های پرداختی		800.000
حقوق پرداختی		820.000
سرمایه		2.000.000
درآمد ارائه خدمات		12.000.000
هزینه اجاره	2.900.000	
هزینه حقوق	1.580.000	
هزینه استهالك	520.000	
هزینه ملزومات		
جمع كل	15.620.000	15.620.000

مرحله 1:

بستن حساب درآمد:

1 درآمد ارائه خدمات/بدهکار 12.000.000

خالصه سود و زیان/بستانکار 12.000.000

بابت بستن حساب درآمد به خالصه سود و زیان

مرحله: 2

2 خالصه سود و زیان/بدهکار 4.000.000

هزینه اجاره/ بستانکار 2.900.000

هزینه حقوق/بستانکار 1.580.000

هزینه‌های سنها/بستانکار 520.000

بابت بستن هزینه ها به خالصه سود و زیان

مرحله: 3

خال صه سود و زیان

12.000.000	4.000.000
8.000.000	

طبق حساب تی روبرو که مشاهده می کنید مانده خالصه سود و زیان

8.000.000 بستانکار شده است که نشان دهنده سود می باشد.

در نتیجه باید مالیات را محاسبه و ثبت نمایم..

$$8.000.000 * 25\% = 2.000.000$$

3 خالصه سود و زیان/ بدهکار 2.000.000

مالیات پرداختی/بستانکار 2.000.000

بابت ثبت مالیات بر عملکرد سال 97

خال صه سود و زیان

12.000.000	4.000.000
8.000.000	2.000.000
6.000.000	

پس از محاسبه ، ثبت مالیات پرداختی در بدهکار خالصه سود و زیان و بستانکار مالیات پرداختی انجام می شود.

در مثال بال پس از کسر مالیات مانده خالصه سود زیان مبلغ 6.000.000 ریال بستانکار می باشد که از طریق ثبت زیر به سود انباشته انتقال پیدا می کند. و حساب خالصه سود زیان هم صفر می شود.

مرحله:4

4 خالصه سود و زیان/ بدهکار 6.000.000

سود انباشته / بستانکار 6.000.000

بابت انتقال مانده بستانکار حساب خالصه سود و زیان به حساب سود و زیان انباشته

خالصه سود و زیان

12.000.000	4.000.000
8.000.000	2.000.000
6.000.000	6.000.000
0	0

بستن حساب های موقت در موسسات بازرگانی:

فرایند بستن حساب ها در مؤسسات بازرگانی تاحدودی شبیه یک واحد خدماتی بوده و قدم هایی که در این یکسان است، اما با توجه به ماهیت

فعالیت های بازرگانی، حساب های استفاده شده ً فرایند طی می شود کامال در این نوع واحدها با واحدهای خدماتی متفاوت است که در ادامه به آنها می پردازیم.

سیستم نگهداری موجودی کال:

یکی از مهم ترین عوامل مؤثر در نحوه بستن حساب ها در واحدهای بازرگانی سیستم مورد استفاده برای حسابداری موجودی کال است که عبارت اند

از:سیستم ادواری موجودی کال ، سیستم دائمی موجودی کال.

بستن حساب های موقت در سیستم ادواری موجودی کال:

حساب های موقت در سیستم ادواری موجودی کال عبارت اند از:

درآمد فروش کال /بستانکار

برگشت از فروش و تخفیفات/ بدهکار

تخفیفات نقدی فروش /بدهکار

خرید کال/ بدهکار

برگشت از خرید و تخفیفات/بستانکار

تخفیفات نقدی خرید/بستانکار

هزینه حمل کالی خریداری شده /بدهکار

هزینه ها/ بدهکار

مراحل بستن حسابهای موقت در موسسات بازرگانی به روش ادواری.

مرحله 1:

تمام حساب های موقتی که مانده بستانکار دارند را بدهکار می کنیم و خالصه سود و زیان را بستانکار میکنیم.

مرحله 2:

تمام حساب های که مانده بدهکار دارند را بستانکار می کنیم و حساب خالصه سود و زیان را بدهکار میکنیم.

مرحله 3:

برای حساب خالصه سود و زیان حساب تی می کشیم.اگر مانده بدهکار شد یعنی نتیجه عملکرد موسسه منجر به زیان شده و نیازی به گرفتن مالیات نیست.ولی در صورتی که مانده خالصه سود و زیان بستانکار شد نتیجه عملکرد موسسه منجر به سود شد و باید مالیات محاسبه و ثبت شود.

مرحله 4:

سود یا زیان ناشی از عملکرد موسسه را به حساب سود و زیان انباشته انتقال می دهیم.

مثال: بازرگانی «میعاد» به خرید، فروش و تعمیر انواع تلفن همراه اشتغال دارد. مانده حساب های زیر بخشی از اطلاعات این بازرگانی پس از انجام اصلاحات و تعدیلات الزم است.

درآمد فروش کال	95.000.000	برگشت از خرید و تخفیفات	1.200.000
برگشت از فروش و تخفیفات	1.500.000	تخفیفات نقدی خرید	600.000
تخفیفات نقدی فروش	500.000	هزینه حمل کالی خریداری شده	400.000
خرید کال	25.000.000	هزینه حقوق و دستمزد	300.000
هزینه تبلیغات	900.000	هزینه تلفن	600.000

مطلوب است: ثبت های مربوط به بستن حساب های موقت، تعیین و ثبت مالیات بر عملکرد (نرخ 52%)، بستن حساب خالصه سود و زیان

مر حله 1: بستن حساب های با مانده بستانکار.

1 درآمد فروش کال 95.000.000

برگشت از خرید و تخفیفات 1.200.000

تخفیفات نقدی خرید 600.000

خالصه سود و زیان/بستانکار 96.800.000

بابت بستن حساب درآمدها به حساب خالصه سود و زیان

مرحله 2: بستن حساب های موقت با مانده بدهکار

2 خالصه سود و زیان/ بدهکار 29.200.000

25.000.000 خرید کال/بستانکار

1.500.000 برگشت از فروش و تخفیفات/ بستانکار

500.000 تخفیفات نقدی فروش/بستانکار

400.000 هزینه حمل کالی خریداری شده /بستانکار

300.000 هزینه حقوق و دستمزد/بستانکار

900.000 هزینه تبلیغات/بستانکار

600.000 هزینه تلفن/بستانکار

بابت بستن حساب های موقت با مانده بدهکار به حساب خالصه سود و زیان

مرحله 3: برای حساب خالصه سود و زیان حساب تی می کشیم.

خالصه سود و زیان

96.800.000	29.200.000
67.600.000	

باتوجه به حساب تی روبرو مربوط به خالصه سود و زیان مانده این حساب 67.000.000 بستانکار می باشد که نشان دهنده سود شرکت می باشد و باید مالیات محاسبه و ثبت شود.

$$67.000.000 * 25\% = 16.900.000$$

ثبت مالیات پرداختی:

3 خالصه سود و زیان/بدهکار 16.900.000

مالیات پرداختی /بستانکار 16.900.000

بابت ثبت مالیات عملکرد سال

خال صه سود و زيان

96.800.000	29.200.000
67.600.000	16.900.000
50.700.000	

مرحله: 4 در اين مرحله مانده نهايي خالصه سود زيان پس از كسر ماليات را به حساب سود و زيان انباشته انتقال مي دهيم.

خال صه سود و زيان

96.800.000	29.200.000
67.600.000	16.900.000
50.700.000	50.700.000
0	0

4 خالصه سود و زيان/ بدهكار 50.700.000

سود و زيان انباشته/بستانكار 50.700.000

بابت انتقال مانده حساب خالصه سود و زيان به حساب سود و زيان انباشته

بستن حساب هاي موقت در سيستم دائمي موجودي كالا:

حساب هاي موقت در سيستم دائمي موجودي كالا عبارت اند از:

درآمد فروش كالا/ بستانكار

ساير درآمد ها/ بستانكار

برگشت از فروش و تخفيفات/بدهكار

تخفيفات نقدي فروش/ بدهكار

بهاي تمام شده كالي فروش رفته/بدهكار

هزينه ها/ بدهكار

مراحل بستن حسابهای موقت در موسسات بازرگانی به روش دائمی.

مرحله: 1

در روش دائمی، به دلیل استفاده از حساب موجودی کال به جای حساب های خرید، برگشت از خرید و تخفیفات، تخفیفات نقدی خرید و هزینه حمل کالی خریداری شده، تنها حساب های بستانکار درآمد فروش کال و یا سایر درآمدها است که با ثبت زیر به حساب خالصه سود و زیان بسته می شود.

مرحله: 2

حساب بهای تمام شده کالی فروش رفته حسابی با ماهیت بدهکار است که در سیستم ثبت دائمی موجودی کال در زمان ثبت فروش استفاده می شود. این حساب به همراه سایر حساب های موقت با ماهیت بدهکار، همه بستانکار شده و خالصه سود زیان بدهکار می شود.

مرحله: 3

برای حساب خالصه سود و زیان حساب تی می کشیم. اگر مانده بدهکار شد یعنی نتیجه عملکرد موسسه منجر به زیان شده و نیازی به گرفتن مالیات نیست. ولی در صورتی که مانده خالصه سود و زیان بستانکار شد نتیجه عملکرد موسسه منجر به سود شد و باید مالیات محاسبه و ثبت شود.

مرحله: 4

سود یا زیان ناشی از عملکرد موسسه را به حساب سود و زیان انباشته انتقال می دهیم.

مثال: مانده برخی از حساب های بازرگانی «لردگان» که به فروش و ارائه خدمات نرم افزاری اشتغال دارد به شرح زیر است:

درآمد فروش کال	12.500.000	درآمد ارائه خدمات	7.700.000
برگشت از فروش و تخفیفات	250.000	تخفیفات نقدی فروش	100.000
هزینه اب و برق	900.000	هزینه حقوق	1.000.000
بهای تمام شده کالی فروش رفته	5.200.00		

مطلوب است: ثبت های مربوط به بستن حساب های موقت، حساب خالصه سود و زیان در بازرگانی لردگان

مرحله: 1 بستن حساب های موقت با مانده بستانکار

1 درآمد فروش کال/ بدهکار 12.500.000

درآمد ارائه خدمات / بدهکار 7.700.000

خالصه سود و زیان/ بستانکار 20.200.000

بابت بستن حساب فروش کال به حساب خالصه سود و زیان

مرحله: 2: بستن حساب های موقت با مانده بدهکار

2	خالصه سود و زیان/ بدهکار	7.450.000
	بهای تمام شده کالی فروش رفته/ بستانکار	5.200.00
	برگشت از فروش و تخفیفات/ بستانکار	250.000
	تخفیفات نقدی فروش/ بستانکار	100.000
	هزینه اب و برق / بستانکار	900.000
	هزینه حقوق/ بستانکار	1.000.000

بابت بستن حساب بهای تمام شده کالی فروش رفته و سایر حساب های موقت با مانده بدهکار

مرحله: 3:

خالصه سود و زیان

20.200.000	7.450.000
12.750.000	

باتوجه به حساب تی روبرو مربوط به خالصه سود و زیان مانده این حساب 12.750.000 بستانکار می باشد که نشان دهنده سود شرکت می باشد. و باید مالیات محاسبه و ثبت شود.

$$12.750.000 * 25\% = 3.187.500$$

ثبت مالیات پرداختی:

3 خالصه سود و زیان/ بدهکار 3.187.500

مالیات پرداختی / بستانکار 3.187.500

بابت ثبت مالیات عملکرد سال

خالصه سود و زیان

20.200.000	7.450.000
12.750.000	3.187.500
9.562.500	

مرحله: 4 در این مرحله مانده نهایی خالصه سود زیان پس از کسر مالیات را به حساب سود و زیان انباشته انتقال می دهیم.

خالصه سود و زیان

20.200.000	7.450.000
12.750.000	3.187.500
9.562.500	9.562.500
0	0

مرحله: 4 بستن حساب خالصه سود و زیان

4 خالصه سود و زیان/ بدهکار 9.652.500

سود و زیان انباشته/بستانکار 9.652.500

بابت انتقال مانده حساب خالصه سود و زیان به حساب سود و زیان انباشته

بستن حساب ها در مؤسسات تولیدی:

در مقاطع تحصیلی بالاتر تدریس خواهد شد.

حساب های دائمی:

پس از بستن حساب های موقت، حساب های دارایی، بدهی و سرمایه در زمره حساب های باقی مانده در دفاتر هستند. این حساب ها را که حساب های دائمی (ترازنامه ای) نیز می نامند، از نظر طول عمر می توان برخلاف حساب های موقت دانست، به این معنی که مانده حساب های موقت برای یک دوره مالی مشخص معنادار هستند و در پایان دوره مالی صفر می شوند و اثری از مانده آنها در دوره مالی بعد نخواهد بود، در حالی که حساب های دائمی این گونه نبوده و مانده آنها از یک دوره مالی به دوره مالی بعد منتقل می شود. کلیه حساب های منعکس شده در ترازنامه حساب های دائمی هستند. نمونه هایی از حساب های دائمی مانند موجودی نقد، حساب های دریافتی، سرمایه، پیش دریافت ها، حساب های آنها، حساب های ً به پرداختی، سود و زیان انباشته و... هستند که به دلیل وجود این حساب ها در ترازنامه بعضا ترازنامه ای نیز گفته می شود.

بستن حساب های دائمی:

پس از بستن حساب های موقت، تهیه تراز آزمایشی اختتامی و اطمینان از صحت فرایند بستن حساب های موقت، اکنون حساب ها آماده ثبت مبادالت دوره مالی بعد است، اما بر طبق آیین نامه نگهداری دفاتر یان مکلف اند برای هر سال مالی ً قانونی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و تنظیم شده است، مؤد فقط از دفاتری که برای همان سال با رعایت قوانین و مقررات مربوطه ثبت شده است استفاده کنند، به عبارت دیگر مؤسسات ملزم هستند برای هر سال از دفاتر همان سال استفاده کنند، از این رو انتقال مانده حساب های دائمی از دفاتر یک سال به دفاتر سال بعد ضرورت پیدا می کنند. نمی توان هیچ رقمی را بدون آنکه مکی بر ثبت اولیه یا ثبت روزنامه ً از آنجایی که در حسابداری معمول باشد، در حساب های دفتر کل

ثبت نمود، بهتر است به جای انتقال مستقیم مانده حساب های دائمی
اختتامیه و حساب تراز افتتاحی یا افتتاحیه استفاده کنیم.

از دفاتر یک سال به سال بعد از دو حساب واسطه به نام های تراز اختتامی یا

صدور سند بستن حساب های دائمی با استفاده از حساب تراز اختتامی:

مرحله: 1

کلیه حساب های دائمی با مانده بدهکار را که معمول دارایی هستند را یکایک بستنکار کرده و در مقابل حساب تراز اختتامی
حساب ها بدهکار می کنیم .

مرحله: 2

کلیه حساب های با مانده بستنکار را که شامل بدهی ها و سرمایه و استهالک انباشته می باشند را یکایک بدهکار می کنیم و در طرف مقابل تراز
اختتامی را بستنکار می کنیم.

نکته: با انتقال موارد فوق به دفتر کل، تمام حساب های دائمی بسته می شوند و طبیعی است حساب تراز اختتامی نیز به دلیل برابر بودن جمع
حساب های دائمی بدهکار با جمع حساب های دائمی بستنکار خود به خود صفر می شود و مانده ای نخواهد داشت.

*** مثال مؤسسه حقوقی «اریا»، پس از تهیه تراز آزمایشی اختتامی، اکنون اقدام به بستن حساب های دائمی می نمایم

مؤسسه حقوقی اصفهان

تراز آزمایشی اختتامی

1396/12/29

مانده بستنکار	مانده بدهکار	نام حساب
	2.500.000	بانک
	1.000.000	حساب های دریافتی
	1.200.000	پیش پرداخت اجاره
	800.000	اثاثه
200.000		استهالک انباشته اثاثه
500.000		حساب های پرداختی
1.300.000		حقوق پرداختی
2.000.000		سرمایه
1.300.000		سود و زیان انباشته
5.300.000	5.300.000	جمع

مطلوب است : تهیه تراز اختتامی در پایان سال مالی

مرحله: 1

1 تراز اختتامی/ بدهکار 5.300.000

بانک/بستانکار 2.500.000

حساب های دریافتی / بستانکار 1.000.000

پیش پرداخت اجاره/ بستانکار 1.200.000

اثاثه/ بستانکار 800.000

بابت بستن حساب های دارایی

مرحله: 2

2 استهالك انباشته اثاثه/بدهکار 200.000

حساب های پرداختی/بدهکار 500.000

حقوق پرداختی/بدهکار 1.300.000

سرمایه/بدهکار 2.000.000

سود و زیان انباشته/بدهکار 1.300.000

تراز اختتامی/ بستانکار 5.300.000

بابت بستن حساب های دائمی با مانده بستانکار

تراز اختتامی

5.300.000	5.300.000
0	0

افتتاح حساب ها در ابتدای دوره مالی:

همان طور که پیش تر گفتیم هدف از بستن حساب های دائم انتقال آنها به دفاتر جدید در سال مالی بعد است. به این منظور در ابتدای دوره مالی کلیه مانده حساب های دائم به دفاتر دوره مالی جدید منتقل می گردد، در زمان افتتاح حساب ها نیز معمولی اقتصادی از حساب واسطه ای به نام «تراز افتتاحی» استفاده می کنند.

تراز افتتاحی در ابتدای دوره مالی ایجاد می شود و حساب ها را به حالت اولیه بر می گرداند.

طبق اطلاعات مثال بال مطلوب است افتتاح حساب ها در ابتدای سال مالی بعد:

1 بانک/بدهکار 2.500.000

حساب های دریافتی / بدهکار 1.000.000

پیش پرداخت اجاره/ بدهکار 1.200.000

اثاثه/ بدهکار 800.000

تراز افتتاحی/ بستانکار 5.300.000

بابت افتتاح حساب های دارایی

2 تراز افتتاحی/ بدهکار 5.300.000

استهلاک انباشته اثاثه/بستانکار 200.000

حساب های پرداختی/بستانکار 500.000

حقوق پرداختی/بستانکار 1.300.000

سرمایه/بستانکار 2.000.000

سود و زیان انباشته/بستانکار 1.300.000

بابت افتتاح حساب های بدهی و حقوق صاحبان سرمایه